

Landskapsstyrelsen 25.11.2013

§ 3 Aktuella frågor

Gränsbevakningen helikopterverkstad skenbart regionaliseringsobjekt?

Gränsbevakningen har gjort upp en utredning om att inskränka och centralisera bevakningsflygdivisionens flygtekniska verksamheter och entydigt föreslå att servicen centraliseras till huvudstadsregionen och att de flygtekniska funktionerna i Åbo skärs ned. (Utredningen i [bilaga 1](#)). Enligt utredningen erhålls särskilda nyttoeffekter, när staben för bevakningsflygdivisionen, förutom verkstadsverksamheten, förläggs i samband med verkstaden. Motiveringarna som förordar en placering i Helsingfors-Vanda består nästan enbart av behoven för flottiljens stab. De funktionella och ekonomiska motiveringarna för den egentliga verkstadsverksamheten skulle enligt mitt förmenande vara för en placering i Åbo.

Saken är uppe nästa torsdag i koordineringsgruppen för regionalisering. Tills vidare är vår enda seger i saken den att den granskas som en regionaliseringsfråga. Då saken blev aktuell så avisade ledningen för bevakningsdivisionen alla utredningar om regionalisering. Förhoppningsvis förmår koordineringsgruppen avvisa detta utvecklingsprojekt som gjorts upp och som kringgår fakta. På flygfältet i Åbo finns kostnadseffektiva lokalitetslösningar genom att sammanslå de nya behoven för olika myndighetsverksamheter (Gränsbevakningen, FinnHEMS, räddningsverket, försvarsmakten). Jag anser att en koncentration av verkstadsfunktionerna till Åbo och så att staben tillsammans med de andra staberna för Gränsbevakningen förläggs till huvudstadsregionen kunde vara en motiverad lösning. Jag hoppas att minister Räsänen stannar för det i sitt beslut.

Det speciella i detta projekt för att flytta arbetsplatserna är det faktum att Gränsbevakningen inte alls i ärendet har vänt sig till landskapets förbund, även om det enligt 30 § i lagen om utveckling av regionerna är nödvändigt i ett sådant ärende. Försvarsmakten sattes för två år sedan att läsa lagen i sin egen fråga om att minska arbetsplatserna - för Gränsbevakningen är det skedet ännu förestående!

En centralisering av strukturfondsärendena förutsätts även av landskapen

När arbets- och näringsministeriet (ANM) beslutat centralisera de tekniska uppgifterna och utbetalningarna för EU:s strukturfondsstöd, vilka ska fattas hos Närings-, trafik- och miljöcentralerna under nästa 7-års programperiod (2014-2020) till fyra ELY-centraler per storområden för landskapen, noterades det i beslutet av HALKE (ministergruppen för förvaltning och regional utveckling) en rekommendation om att även landskapen skulle utreda möjligheten att göra på samma sätt.

I praktiken tvingades landskapen genom åtgärd av ANM att gå med på en koordinering av motsvarande slag för ett landskap per storområde. Detta förutsattes före finslipningen av lagen om utveckling av regionerna i HALKE i början av november. I Södra Finland erbjuds denna roll för ett koordineringsförbund till Nylands förbund. För vår egen del håller vi på och utreder även det alternativet att vi skulle sköta projektet för det aktuella tekniska stödet tillsammans med Satakuntaförbundet. Ärendet är i praktiken ännu på berednings- och utredningsstadiet.

I praktiken är det avsikten att verka så att mottagandet, rådgivningen och styrningen av projektansökningarna samt beredningen av projektbesluten sker i det förbund, från vars område sökanden kommer. Det samma gäller beslutsprocessen och landskapets samarbetsgrupp och dess bindande

LANDSKAPSDIREKTÖRENS KOLUMN

Juho Savo

utlåtanden om projekten. Det koordinerande förbundet fattar det formella beslutet om utbetalning och betalar ut stödet.

Jag misstänker att det framtida systemet kommer att leda från nuvarande läge i riktning mot något klart mera komplicerat och långsammare. Någon nytta kan åtminstone inte tydligt urskiljas. Visserligen har man redan börjat vänja sig vid att det krävs förändringar och att de genomförs på gott och ont, fastän ingen kan påvisa direkt nytta. Nu är motiveringen den att den stödsumma som Finland får minskar till 1,4 miljarder euro. Jag skulle nog säga att även det är en betydande summa då ytterligare till den fogas samma belopp i stadens motfinansiering och den egenfinansiering som ska användas för projekten. Med programmets tekniska stöd har hos Egentliga Finlands förbund avlönats för halvannat årsverke. Där kan man inte spara mycket även om hurdan projektmobil som helst skulle skapas!

ANM:s kalkyl om allokeringen av strukturfonderna ger Egentliga Finland 7,7 % av den EU-strukturfondsfinansiering 2014-2020 som Södra och Västra Finland får

ANM har utarbetat ett förslagsunderlag för hur ERUF- och ESF-finansieringen ska fördelas mellan Södra och Västra Finland. (ELSA 2014-2020 -modellen för fördelning av medlen, [bilaga 2](#)). Mellan landskapen har det förts förhandlingar om fördelningstabellen, där alla för egen del fört fram synpunkter, vilka kunde höja det aktuella landskapets andel (på andras bekostnad). I praktiken slår förslagen ut varandra och den slutliga fördelningen kommer att vara mycket nära detta förslagsunderlag. Beslutet fattas av statsrådet utifrån HALKE:s beredning.

Den mest väsentliga tvistefrågan i tabellen som berör Egentliga Finland är om de 5 % som ska anvisas i ERUF-programmet för den urbana politiken tas ovanpå programmet eller från ramen för landskapen. Nu har den finansiering som ska anvisas Åbo, Tammerfors, Helsingfors, Esbo och Vanda tagits bort ovanifrån hela potten för Södra och Västra Finland. Detta är ur vår aspekt sett den absolut rätta linjen.

Det som värst för vår del faller i ögonen är det faktum att då det blir kvar drygt 21 miljoner euro för Egentliga Finland så är motsvarande stödsumma för Birkaland 41 miljoner! Landskapen är mycket likadana såväl till storlek som i övrigt i fråga om utveckling. Sakligt sett kan skillnaden inte förklaras av annat än att givan har varit de föregående programperioderna mera i Birkaland, och att Birkalands arbetslöshetssiffror alltid har varit mycket sämre än för Egentliga Finland. Saken kan svängas positivt endast genom att konstatera att den ena befinner sig i skenet av dessa siffror i dubbelt så trängt läge och i behov av EU-stödfinansiering!

Jag bifogar ännu jämförelsetabellen för fördelningen av stöd för hela landet per person i de olika landskapen. I belysning av den kan Östra och Norra Finland även i fortsättningen genomföra utvecklingsprojekt för miljoner euro med avvikelser från oss. Finns det anledning till avundsjuka? (Tabellbilaga, [bilaga 3](#))

Positiv utveckling på den diagnostiska bioavbildningens område

Finland har betydande kompetens på området för biovetenskaplig och biomedicinsk utbildning och flera bioavbildningscentraler på internationell nivå (spec. Helsingfors, Kuopio, Uleåborg och Åbo). Åbo Akademi och Åbo universitet har gjort en framställning om att få en lednings- och koordinationscentral för biovetenskaplig och biomedicinsk utbildning i Europa till Finland. Åbo Akademi och Åbo universitet föreslår att Finland aktivt skulle ansöka om ställningen som ett värdland för en lednings- och koordinationscentral för infrastrukturnätet för Euro-Biomedicine-forskning. Universiteten har begärt ett snabbt förordande i frågan av UVM:s och Finlands Akademis sakkunniggrupp för forskningsinfrastrukturer. Finland har som en potentiell

LANDSKAPSDIREKTÖRENS KOLUMN

Juho Savo

förläggningssort fått positiv uppmärksamhet av europeiska aktörer. Ett av Egentliga Finlands förbunds spetsprojekt för intressebevakningen är att främja diagnostisk bioavbildningsverksamhet. Vi stöder aktivt projektet.

Etapp II av YH-reformen framskrider

För lagutkastet i anslutning till den andra etappen av yrkeshögskolereformen insamlas som bäst utlåtanden. I propositionen föreslås att yrkeshögskolelagstiftningen i sin helhet ska reformeras genom en lag, som skulle ersätta yrkeshögskolelagen från år 2003. Genom propositionen skulle av yrkeshögskolorna bildas juridiska personer i form av aktiebolag. På grund av yrkeshögskolans karaktär skulle i propositionen stiftas om vissa av yrkeshögskolans organ, deras sammansättning och val samt uppgifter som komplettering till aktiebolagslagen. I den nya yrkeshögskolelagen skulle också stadgas om finansieringen av yrkeshögskolorna, vilken i dag är en del av statsandelssystemet. Statsrådet skulle alltså besluta om de koncessioner som ska beviljas yrkeshögskoleverksamheten. Avsikten är att lagändringarna för den andra etappen av reformen ska träda i kraft i början av år 2015. Det har inte begärts utlåtanden av landskapens förbund men förbundet har tidigare avgett ett utlåtande om helhetsreformen. För mer information:

<http://www.minedu.fi/OPM/Verkkouutiset/2013/10/amk.html>

Örö öppnas för turister år 2015

Egentliga Finlands förbund har varit med och bl.a. med landskapets utvecklingspengar understött utredningsarbetet genom vilket olika parterns åsikter beaktas om den framtida användningen av Örö. Viktiga intressenter är aktörerna inom turismen, naturskyddet, kulturhistorien, marinen och dess historia. Landskapets förbund kommer också under de närmaste åren att vara centralt med i utvecklandet av Örö genom planläggningen, intressebevakningen och regionutvecklingen. Med tanke på turismen är det en nyckelfråga att finansieringen ordnas genom privat finansiering. Planerna är bra och ett brett godkännande för dem har erhållits.

Revideringen av landskapsplanen: Utredning av servicenätet för Egentliga Finlands handel 2013

Landskapsfullmäktige beslutade 10.6.2013 att göra upp en etapplandskapsplan för markanvändning, service och trafik i Egentliga Finlands tätorter. Utredningens uppgift för den plan som ska utarbetas för planen är:

- att skapa en helhetsbild av detaljhandels struktur i Egentliga Finland och om de förändringar (genomförda projekt) som skett i den efter föregående utredningar (2000, 2006)
- att utreda de nuvarande influensområdena för detaljhandel per verksamhetsområden samt
- att skissera upp utvecklingsutsikterna och dimensioneringsbehoven för detaljhandeln under de kommande decennierna utifrån alternativa scenarier

Vidare undersöks i utredningen med den noggrannhet som landskapsplanen kräver placeringsalternativ för handeln, utreds dimensioneringen för handeln per verksamhetsområde och de regionala undre gränserna för storenheterna. Utredningsområdet utgörs av hela landskapet Egentliga Finland. I arbetet granskas i behövliga delar även den kommersiella verksamhetsmiljön för grannkommunerna och dess utveckling. Utredningen producerar bakgrundsmaterial som ska utnyttjas när etapplandskapsplanen görs upp.

LANDSKAPSDIREKTÖRENS KOLUMN

Juho Savo

Utvecklingsutsikterna för handeln har undersökts med minimi- och maximalalternativen för konsumtionspotentialen och de tillväxtvärden för handels behov av golvyta som härletts från dem. I minimalalternativet förenas den minsta befolkningstillväxten och den minsta konsumtionstillväxten, i maximalalternativet i motsvarande mån de största befolkningsmålen och en maximal ökning av konsumtionen. Som standard i kalkylerna har brukats konsumtionstal för de enskilda branscherna, säljeffekt (€/m²) samt ökningen av antalet sommarboende. Det utvidgningsbehov för handeln fram till 2035 som utvisas (alla branscher tillsammans) av alternativkalkylerna varierar från c. 550 000 till 1 260 000 vån.m², medan ytan för den nuvarande handeln är c. 1 650 000 vån-m²!

Man bör minnas att utredningen ännu inte ger någon färdig lösning för handeln, utan den bildas med hjälp av alternativgranskningarna i landskapsplanprocessen enligt markanvändnings- och bygglagen. Utkastet till landskapsplan och alternativen till servicenätet för dess handel kommer i utkastskedet att bedömas med en attraktionsmodellering som grundar sig på en s.k. Huff-modell som utvecklats i utredningsarbetet.

Den utredning av handels servicenät som utarbetats av Ramboll Oy presenterades vid ett seminarium 29.10.2013. C. 50 åhörare var på plats.

De nästa officiella faserna för etapplandskapsplanerna är ett myndighetsrådslag 5.12.2013. Markanvändningssektionen behandlar utredningen av handeln och planens plan för deltagande och bedömning (OAS) vid mötet i december och planen för deltagande och bedömning framläggs offentligt under januari månad (MBL 63 §, MBF 30 §). Under vintern inleds beredningen av planutkastet med diskussioner som förs vid kommun- och intressentgruppsmöten.

Utredningen om handels servicenät delas vid mötet ut på borden.